

ERIK LUNDING
23. april 1910–1. juli 1981

ERIK LUNDING

23. april 1910–1. juli 1981

Erik Lunding blev født den 23. april 1910 i Rungsted som eneste barn af tømrmester Hans Lunding (død 1941) og hustru Bertha (født Andersen; død 1960). Der var husfællesskab med morforældrene, og morfaderen, tidligere ejer af Ullerødgaard i Kokkedal, betalte hans akademiske uddannelse, inklusive de mange studierejser til udlandet. Hele hans skolegang foregik på Rungsted private Kost- og Latinskole, der fra 1920 fortsatte som Rungsted Statsskole, hvorfra han blev nysproglig student i 1929.

Lunding betegner selv skolen som »autoritær; stillestående konservativ«, og modsat mange andre humanister har han næppe fået impulsen til sit studievalg gennem en inspirerende gymnasieundervisning. Hans udprægede sprogbegavelse ytrede sig ved, at han allerede i 14–15 års alderen på egen hånd intenst beskæftigede sig med fremmede sprog, og efter studentereksamen begyndte han studiet til magisterkonferens i tysk. Traditionelt lå hovedvægten på studiet af ældre tekster og sproghistorie; som ung følte han denne ensidighed belastende, men bevarede resten af livet et grundigt kendskab til de filologiske discipliner, hvilket sikkert har været af værdi for hans forskning og undervisning. Det sikrede det solide grundlag for tekstforståelsen, som værnede mod de letkøbte visioner hos litteraturforskere ikke mindst af nyere dato. Utvivlsomt blev hans studieforløb præget positivt af hans lærer i tysk litteratur, Carl Roos, der siden 1927 frugtbart havde fornyet studiet ved sine grundige og åndfulde analyser. Af stor betydning blev en række længere studieophold i Tyskland og Østrig, hvor han drog nytte af de store biblioteker og blev fortrolig med det 20. årh.s. rige og vidtforegnede tyske litteraturforskning.

I 1936 fik han Københavns Universitets guldmedalje for prisopgaven »En kritisk Redegørelse for den moderne tyske Barokforskning«. Hans disputats »Das schlesische Kunstdrama« skulle have været forsvaret den 18. april 1940 – men i choket efter besættelsen var universitetets ledelse ængstelig for, at netop en disputats på tysk og om et tysk emne kunne give anledning til demonstrationer, og aflyste derfor i en periode samtlige disputatshandlinger.

Straks efter konferensen 1937 ansattes Lunding som undervisningsassistent ved Københavns Universitet og læste desuden som privatdocent i 1940–41. Det kom til et afgørende brud (til dels af politiske årsager) med hans lærer Carl Roos, hvorfor han flyttede til Aarhus, læste som privatdocent i 1942, ansattes som lektor i tysk litteratur 1943, som docent i 1950 og som professor 1955. I 1944 blev han gift med Octavia Ruge (født Jensen); i krigens sidste år måtte familien »gå under jorden«.

Årene som universitetslærer i Aarhus blev en meget lykkelig tid for Lunding. Han, der i omgang med (danske) kolleger som regel optrådte usikker og lidt hæmmet, havde let ved at komme på talefod med studenterne, og han var suveræn på et kateder. Hans foretrukne form var forelæsningen, og han samlede et stort auditorium med studerende langt ud over fagets grænser. Han var altid omhygge-

lig forberedt; forelæsningsne gav indtrængende analyser af den enkelte tekst, placerede forfatterne i deres tid og miljø, de trak linierne langt bagud i tid og udvidede perspektivet til de nordiske og øvrige europæiske litteraturer. Han refererede udførligt – ofte ironisk og underfundigt – til den stående videnskabelige debat.

Den ændring, der indtrådte i universiteternes forhold i slutningen af tresserne, følte Lunding som en trussel mod sit virke og sine værdinormer. Han ønskede ikke at indgå kompromisser, ej heller at arbejde i en atmosfære af kritik og mistænkeliggørelse, selv om den ikke prægede det institut han tilhørte. Det stod for ham, som om røret svarede til de begivenheder, han havde været vidne til under sine studieophold i 1930'erne i Tyskland, da politiserende studenteroptøjer havde bragt professorerne til tavshed og tilintetgjort værdifulde videnskabelige miljøer. I 1972 tog han sin afsked; kort efter rantes han, der aldrig havde behøvet at aflyse en forelæsning, af alvorlig sygdom; men han genvandt sin arbejdsevne, forskede og publicerede til det sidste.

Lundings omfattende videnskabelige værk omfatter afhandlinger og bøger 1) om selve litteraturen, 2) om den litteraturvidenskabelige metode, 3) kritiske forskningsreferater. I den første gruppe kan fremhæves disputatsen *Das schlesische Kunstdrama* (1940), som giver en indtrængende analyse af Gryphius' martyrdrama, på baggrund af og i kontrast til forløberne i middelalder og samtid; endvidere af Lohensteins machiavellistiske dramer om fyrsternes kaotiske, kyniske magtspil. Bogen har vundet stor anerkendelse i fagkredse; den er skrevet i et til emnet passende, svulmende sprog, som vakte en del ubehag i samtiden, men som vidner om Lundings rent ud forbløffende formuleringsevne på tysk.

I 1946 kom bogen om den østrigske digter Adalbert Stifter med en dybtlodende, i tidens ånd »eksistentialistisk« analyse, der understreger, hvordan der under en tilsyneladende beskeden, harmonisk fremtoning (»Biedermeier«) skjuler sig en undertrykt, lidenskabeligt sønderrevet personlighed. Bogen fik afgørende betydning for den videre Stifterforskning. – I den for en stor del af aarhusianske forskere skrevne Bonniers *Allmänna Litteraturhistoria* skrev Lunding 1961 de omfattende afsnit om Tysklands litteratur i den centrale periode 1770–1832, samt 1832–90. Også her viser han sin evne til at belyse væsentlige træk i knap formulering. – En række korte digterkarakteristikker udkom i den ansete *Dizionario critico della letteratura tedesca*.

I alle Lundings skrifter spiller litteraturvidenskabelig metodedeбат og begrebsdannelse en fremtrædende rolle. I koncentreret form findes den første gang i et anhang til Stifterbogen: »Kierkegaard und die existentielle Literaturwissenschaft«, hvor han harmfuldt tilbageviser »pseudovidenskabelige fejltolkninger« af Kierkegaard i den (især tyske) eksistentielle litteraturforskning. – Foruden en række herhenhørende afhandlinger udgav han i *Acta Jutlandica*: »Strömungen und Strebungen in der modernen Literaturwissenschaft« (1952) og »Wege zur Kunstinterpretation« (1953).

Af største betydning blev Lundings forskningsreferater og recensioner. De indledtes med »Tysk Barok og Barokforskning« (1938), en koncentreret omarbejdelse af prisopgaven. Allerede her viser han sin formuleringsevne og alsidige

orientering i den aktuelle videnskabelige debat. – Gennem mange år anmeldte han i førende internationale tidsskrifter nyudkomne monografier og oversigtsværker. Det skete ud fra hans omfattende lærdom kombineret med udprægede evner for kritisk analyse, og han blev ud over de tysktalende lande, i og uden for Europa, en anerkendt autoritet.

Dette var ham en stor tilfredsstillelse, især fordi han, bortset fra sine studenter beundring, smerteligt følte savnet af en tilsvarende accept hos danske litteraturforskere. Det sidste var for en stor del selvforskyldt: i bevidstheden om eget værd, forstærket ved den internationale anerkendelse, var han ofte urimelig hård i sin bedømmelse af dansk litteraturforskning, og han kunne lade sig henrive til ganske absurde personlige angreb. Det medførte uundgåeligt negative reaktioner, og det må beklages, at dansk humanistisk videnskab ikke i højere grad drog nytte af Lundings internationale orientering.

I to semestre var Lunding gæsteprofessor i USA (Austin, Texas 1959; Brown, Prov. 1965). 1960 blev han korresponderende medlem af Deutsche Akademie für Sprache und Dichtung i Darmstadt; 1969 fik han Goethemedaljen i guld; 1970 den internationale germanistpris; 1972 blev han æresdoktor ved universitetet i Salzburg. På sin 60-års-dag i 1970 fik Erik Lunding et festskrift (*Orbis Litterarum* vol. XXV), hvori 11 udenlandske forskere belyste hans hovedtema: baroklitteraturen.

H. Bach